

Verslag van het ingevolge artikel 5, sub d., j^o 2 Archiefbesluit 1995, gevoerde driehoeksoverleg tussen de minister van Defensie, de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Rijksarchiefdienst met betrekking tot de selectielijst, zoals bedoeld in artikel 2, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995, van archiefbescheiden op het beleidsterrein dienstplicht, 1945 -

Samensteller: drs. G. Beks
Den Haag, oktober 2001

Inleiding

De voorliggende ontwerp-selectielijst is een selectielijst als bedoeld in artikel 2, eerste lid van het Archiefbesluit 1995 (Stb.1995/671).

De lijst heeft de vorm van een Basisselectiedocument (BSD). Een BSD bestaat voor het grootste deel uit een lijst van handelingen. In een BSD wordt op grond van een aantal selectiecriteria aan elke handeling een waardering gegeven, die neerkomt op een selectiebeslissing met betrekking tot de bescheiden die de neerslag van de handeling vormen (B= te bewaren; V= (op termijn) te vernietigen).

Het BSD fungeert deels als vervanging van de categorieën hoofdstuk 3400, nrs. 5, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 18, 19, 23, 24, 26, 27, 28, 33, 36, 37, 39, 40, 41, 42, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 66, 67, 73, 74, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 84, 87, 88, 89, 90, 96, 99, 102, 103, 105, 110, 111, 112, 113, 114 en hoofdstuk 6200/7200/82000, nr. 73 van de lijst van te vernietigen archiefbescheiden van het **ministerie van Defensie**.

Voor wat het **ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid** betreft, dient het BSD als vervanging van de vernietigingslijst van de afdeling Tewerkstelling Erkende Gewetensbezwaarden Militaire Dienst van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, kenmerk CD/RAI/1989/311/WK en CDAZ/89/2795 van 6 november 1989.

Voor het **ministerie van Algemene Zaken** is op het onderhavige beleidsterrein thans geen vernietigingslijst van kracht; derhalve wordt er ook geen vernietigingslijst ingetrokken.

Het beleidsterrein

Het PIVOT-rapport *Ieder zijn nummer. Een institutioneel onderzoek naar het handelen van de minister van Defensie en de minister van Sociale Zaken (en Werkgelegenheid) op het beleidsterrein dienstplicht, 1945-1996* ('s-Gravenhage 2000) Pivot-rapport nr. 102 vormt de basis voor het basisselectiedocument. Het rapport institutioneel onderzoek beschrijft de taken en handelingen van de overheidsorganen op voornoemd beleidsterrein tot 1996. In 1997 werd de Kaderwet dienstplicht van kracht. Teneinde de handelingen die deze wet voortbrengt, in kaart te brengen werd door de heer H.E.M. Mettes van het Ministerie van Defensie aanvullend onderzoek verricht. Dit onderzoek heeft geleid tot een aanvulling op bovenvernoemd Pivot-rapport. De nieuwe handelingen die daarin zijn geformuleerd, zijn in het voorliggende BSD opgenomen en van een waardering voorzien; deze zijn genummerd 105 – 124.

Samenvatting van het beleidsterrein

De dienstplicht is een der belangrijkste middelen, waarover de overheid beschikt om de krijgsmacht te voorzien van kwalitatief en kwantitatief voldoende personeel. Deze taak is

sinds 1814 vastgelegd in de Grondwet, thans artikel 97: 'Alle Nederlanders, daartoe in staat, zijn verplicht mede te werken tot handhaving der onafhankelijkheid van het Rijk en tot verdediging van zijn grondgebied', en artikel 98: 'Tot bescherming der belangen van de Staat is er een krijgsmacht, bestaande uit vrijwillig dienenden en uit dienstplichtigen. De wet regelt de verplichte krijgsdienst'. Tevens is in de Grondwet het recht tot dienstweigering verankerd: 'Bij de wet worden de voorwaarden genoemd, waarop wegens ernstige gewetensbezwaren vrijstelling van de krijgsdienst wordt verleend'. Deze voorwaarden zijn volgens de Wet Gewetensbezwaren Militaire Dienst 1962: erkenning als gewetensbezwaarde door de minister van Defensie en de verplichting tot vervangende dienst. Deze bepalingen geven al aan, dat de verhouding overheid - onderdanen op het gebied van de dienstplicht twee gezichten heeft. Enerzijds heeft de overheid, ter bescherming van de burgers, mankracht nodig om vloot, leger en luchtmacht gevechtssklaar te houden, anderzijds dient zij de rechten van alle burgers, dus ook van dienstplichtigen, te beschermen. De handelingen van overheidsorganen ten opzichte van dienstplichtigen worden dan ook gekenmerkt door deze ambivalentie.

De uitwerking van de hierboven genoemde grondwetsartikelen, geldend in de behandelde periode 1945-1996, zijn de Dienstplichtwet 1923 (tegenwoordig Dienstplichtwet 1962 genoemd), de Dienstweigeringswet 1923 en de Wet Gewetensbezwaren Militaire Dienst 1962. Pas in 1982 traden de Wet Rechtstoestand Dienstplichtigen en het Reglement Rechts-toestand Dienstplichtigen in werking, waarin rechten van dienstplichtigen, zoals dat op opleiding, bevordering, verlof en georganiseerd overleg, na een meer dan vijftig jaar durende parlementaire voorgeschiedenis eindelijk op één plaats werden vastgelegd. Sindsdien heeft de rechtstoestand van dienstplichtigen, net zoals die van beroepsmilitairen, een wettelijke basis. Plannen om ook voor dienstweigeraars een dergelijk reglement op te stellen, werden pas in 1992 verwezenlijkt in de vorm van het Reglement Rechtstoestand Tewerkgestelden. De rechtspositie van gewetensbezwaarden is dan ook lange tijd nogal tweeslachtig geweest. Enerzijds vielen zij onder straf- en tuchtrecht en regelingen die ook voor dienstplichtigen golden (vergoedingen, verlof, en dergelijke), terwijl zij anderzijds op de werkplek vielen onder dezelfde regelingen als de 'burgerwerknemers'.

Hoewel de dienstplicht wettelijk blijft bestaan, is de opkomstplicht voor dienstplichtigen per 1 februari 1996 afgeschaft. Deze datum vormt het einde van de bijna tweehonderdjarige geschiedenis van werkelijke vervulling van de dienstplicht in ons land.

Het uiteenvallen van de Sovjet-Unie had vergaande consequenties voor de internationale veiligheidssituatie. Bij de samenstelling van de Defensienota in 1991 was met deze gebeurtenis geen rekening gehouden. In deze nota werd gesteld dat er een commissie zou worden samengesteld die de minister moest adviseren hoe de dienstplicht zou moeten worden ingericht en of deze überhaupt gehandhaafd moest worden. De snelle en radicale wijziging in de internationale rechtsorde was voor de Tweede Kamer aanleiding om te insisteren op versnelling van de evaluatie van de dienstplichtkwestie. Op 30 september 1991 werd de commissie dienstplicht geïnstalleerd onder voorzitterschap van Tweede-Kamerlid W. Meijer. Als kerntaak moest de commissie antwoord geven op de vraag of de dienstplicht moest worden gehandhaafd dan wel afgeschaft diende te worden. In het adviesrapport van 28 september 1992 van de commissie dienstplicht, *Naar dienstplicht nieuwe stijl*, wordt geconcludeerd dat het noodzakelijk is de dienstplicht te handhaven, al is drastische herziening noodzakelijk. Geconstateerd werd dat bij afschaffing of opschorting van de dienstplicht een grondwetswijziging nodig zou zijn.

Om grondwettelijke belemmeringen voor de overgang naar een vrijwilligerskrijgsmacht weg te nemen deed de regering een voorstel van rijkswet in verband met een grondwetsherziening inzake de dienstplicht.¹ De voorgenomen opschorting van de dienstplicht maakte een wijziging van artikel 98 noodzakelijk. Een nieuwe formulering van dit artikel, dat het bestaan

¹ Stb. 1994, nr. 172.

van een krijgsmacht vaststelt en de samenstelling daarvan voorschrijft, zou de overgang naar een vrijwilligerskrijgsmacht mogelijk maken. Bovendien werd voorgesteld de formele wetgever de mogelijkheid tot opschorting van de oproeping in werkelijke dienst te regelen. Verder werd voorgesteld artikel 101 te laten vervallen en op te nemen in een additioneel artikel bij de Grondwet. Het artikel zou volgens dit voorstel van kracht moeten blijven totdat bij wet een voorziening getroffen wordt. Vanuit deze grondwetswijziging trad vanaf 1 mei 1997² de Kaderwet dienstplicht³ in werking, onder gelijktijdige intrekking van de Dienstplichtwet en de Wet rechtstoestand dienstplichtigen. In deze wet wordt onder andere de oproeping van dienstplichtigen in gewone en buitengewone omstandigheden, de bevoegdheid van het parlement tot opschorting van oproeping van dienstplichtigen en de beëindiging daarvan geregeld.

Gewetensbezwaarden dienstplicht

Tot 1975 werd zowel de erkenning als de tewerkstelling van gewetensbezwaarden, ook wel dienstweigeraars genoemd, door het ministerie van Defensie afgehandeld. Zoals in de inleiding al werd vermeld, heeft het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in 1975 een gedeelte van de taken op het beleidsterrein dienstplicht, namelijk de tewerkstelling van gewetensbezwaarden, van het ministerie van Defensie overgenomen. Aanleiding voor deze overname was de weigering van twee tewerkgestelden hun vervangende dienst verder te vervullen. Het was hen gebleken dat het ministerie van Defensie van het 'tewerkstellingsobject' (de instelling waar zij hun vervangende dienst vervulden), een geldelijke vergoeding verlangde voor de door hen geleverde arbeidsprestatie. Omdat dit lijnrecht tegenover hun principes stond, onttrokken zij zich aan hun verplichtingen. Hun 'onwettige afwezigheid' had een confrontatie met het Openbaar Ministerie en de strafrechter tot gevolg. De zaak trok dan ook erg veel aandacht, vooral van de toenmalige fractieleden van de PPR in de Tweede Kamer. De heer De Gaay Fortman diende daarop een initiatiefwetsontwerp in, waarbij de tewerkstelling van erkende gewetensbezwaarden werd overgebracht naar een ander ministerie. In 1974 werd dit wetsontwerp aangenomen, waarmee de overname door het toenmalig ministerie van Sociale Zaken een feit werd.

² Stb. 1997, nr. 163.

³ Stb. 1997, nr. 139.

Basis selectiedocument

Het BSD wordt thans ter vaststelling voor onderstaande zorgdraggers voor de periode 1945-aangeboden:

de minister van Defensie

Het betreft hierbij de handelingen van de actoren:

- de minister van Defensie en voorgangers,
- Commandanten (d.w.z. Militaire autoriteiten zijnde korpscommandanten en daarmee gelijkgestelde commandanten binnen de krijgsmachtdelen),
- de Indelingsraad,
- de Centrale Herkeuringsraad,
- de Inspecteur militair geneeskundige dienst,
- Keuringscommissie conform art. 6.2 van de Kaderwet dienstplicht,
- Herkeuringscommissie conform art. 7.2 van de Kaderwet dienstplicht.

Onafhankelijke (interdepartementale) commissies of raden, die hun adviserende bevoegdheid aan wet- en regelgeving ontleen:

- Commissie van advies voor de dienstweigeringswet,
- Commissie van advies inzake gewetensbezwaren militaire dienst,
- Commissie tewerkstelling erkende gewetensbezwaarden,
- Commissie Fonteyn,
- Contactcommissie dienstweigeringswet;
- Contactcommissie gemeenten inzake militaire aangelegenheden,
- Commissie werkelijke diensttijd dienstplichtigen,
- Interdepartementale commissie dienstplichtvoorzieningen,
- Commissie dienstplicht (Commissie Meijer)
- Interdepartementale commissie dienstplichtbeleid (Commissie Pijnenburg),
- Staatscommissie van advies inzake de personeelsvoorziening voor de krijgsmacht (commissie Mommersteeg),
- Commissie inzake de dienstplicht van academici en technici,
- Militair-technische commissie inzake de dienstplicht van academici en technici,
- Centrale adviescommissie vakontwikkeling dienstplichtigen,
- Werkgroep bezoldiging dienstplichtsystemen,
- Commissie vergoedingen dienstplichtige militairen,
- Commissie onderzoek dienstplichtsystemen.

de minister van Sociale Zaken (en Werkgelegenheid)

de minister van Algemene Zaken

ALGEMENE SELECTIECRITERIA

HANDELINGEN DIE WORDEN GEWAARDEERD MET **B (ewaren)**

Algemeen selectie criterium	Toelichting
1. <i>Handelingen die betrekking hebben op voorbereiding en bepaling van beleid op hoofdlijnen</i>	Hieronder wordt verstaan agendavorming, het analyseren van informatie, het formuleren van adviezen met het oog op toekomstig beleid, het ontwerpen van beleid of het plannen van dat beleid, alsmede het nemen van beslissingen over de inhoud van beleid en terugkoppeling van beleid. Dit omvat het kiezen en specificeren van de doeleinden en de instrumenten.
2. <i>Handelingen die betrekking hebben op evaluatie van beleid op hoofdlijnen</i>	Hieronder wordt verstaan het beschrijven en beoordelen van de inhoud, het proces of de effecten van beleid. Hieronder valt ook het toetsen van en het toezien op beleid. Hieruit worden niet perse consequenties getrokken zoals bij terugkoppeling van beleid.
3. <i>Handelingen die betrekking hebben op verantwoording van beleid op hoofdlijnen aan andere actoren</i>	Hieronder valt tevens het uitbrengen van verslag over beleid op hoofdlijnen aan andere actoren of ter publicatie.
4. <i>Handelingen die betrekking hebben op (her)inrichting van organisaties belast met beleid op hoofdlijnen</i>	Hieronder wordt verstaan het instellen, wijzigen of opheffen van organen, organisaties of onderdelen daarvan.
5. <i>Handelingen die bepalend zijn voor de wijze waarop beleidsuitvoering op hoofdlijnen plaatsvindt</i>	Onder beleidsuitvoering wordt verstaan het toepassen van instrumenten om de gekozen doeleinden te bereiken.
6. <i>Handelingen die betrekking hebben op beleidsuitvoering op hoofdlijnen en direct zijn gerelateerd aan of direct voortvloeien uit voor het Koninkrijk der Nederlanden bijzondere tijdsomstandigheden en incidenten</i>	Bijvoorbeeld in het geval de ministeriële verantwoordelijkheid is opgeheven en/of wanneer er sprake is van oorlogstoestand, staat van beleg of toepassing van noodwetgeving.

Belangen ex art.2, sub c en d van het Archiefbesluit 1995

Archiefbescheiden als bestanddeel van het cultureel erfgoed

De selectiedoelstelling van de Rijksarchiefdienst stelt dat met de te bewaren gegevens een reconstructie van het handelen van de rijksoverheid op hoofdlijnen ten opzichte van haar omgeving mogelijk moet zijn, waardoor bronnen van de Nederlandse samenleving en cultuur veilig worden gesteld voor blijvende bewaring. Om de selectiedoelstelling te realiseren, zijn 9 selectiecriteria gebruikt om tot een waardering te komen.

Belangen van de te bewaren archiefbescheiden voor het historisch onderzoek

In het driehoeksoverleg heeft de vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris de belangen van het historisch onderzoek behartigd. Op verzoek van de vertegenwoordiger hebben ook de overige deelnemers hun gedachten te laten gaan over de vraag op welke wijze het belang van de bescheiden voor later historisch onderzoek in de selectielijst tot uiting zou moeten worden gebracht.

Belangen van de archiefbescheiden voor de recht- en bewijszoekende burger en voor overheidsorganen

Bij de handelingen die zijn gewaardeerd met een V (vernietiging op termijn), is de termijn vastgesteld met het oog op de belangen van de recht- en bewijszoekende burger en met het oog op het bedrijfsbelang. De beoordeling en vaststelling van de termijnen zijn gedaan door deskundigen van de departementen van Defensie en Sociale Zaken en Werkgelegenheid. De vertegenwoordiger van de Rijksarchiefdienst heeft zich ervan vergewist dat zij gezien hun ervaring en functie inderdaad kunnen gelden als deskundigen op dit terrein.

Totstandkoming van de ontwerp-selectielijst

Het BSD is gebaseerd op het institutioneel onderzoek dat bij het ministerie van Defensie en Sociale Zaken (en Werkgelegenheid) door drs. Y.L. Bender, drs. F. Van der Doe en drs. M.L. Loef werd verricht. Het concept-BSD werd in de maanden juli-augustus van het jaar 2000 samengesteld.

Driehoeksoverleg

Aan het driehoeksoverleg werd door de volgende personen deelgenomen:

Namens de **minister van Defensie**: kapitein ter zee mr. M. van Seveter, hoofd van de afdeling Arbeidsvoorwaarden; M.C.J. Roosjen; de heer mr. H.A. Vermunt van de afdeling dienstplichtzaken H.A.J. Sminck, chirurg n.p. van de Inspectie Militaire gezondheidszorg; de heer mr. drs. J.W. Severijnen van de directie juridische zaken als beleidsdeskundigen en de heer R. Peereboom, hoofd semi-statisch archief K.M., de heer F.W.M. Raafs, hoofd sectie semi-statisch archief KL, de heer D. Lobel hoofd centraal archief KLu en de heren H.E.M. Mettes en J.M.M. Cuijpers, institutioneel onderzoekers CAD/DARIC als archiefdeskundigen.

Namens de **minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid**: de heer mr. J.W.B. Sanders, secretaris Bezwaar en Beroep, directie Wetgeving, Bestuurlijke en Juridische Aangelegenheden; de heer A. Kastelein RE RA, directeur Accountantsdienst; de heer A.G. van den Broek, hoofd bureau bedrijfsvoering, directie Financieel Economische Zaken; de heer R.F. Pietersz, P&F-medewerker bureau bedrijfsvoering directie Financieel Economische Zaken als beleidsdeskundigen en de heren J.G.M. de Bruin en M. Zonneveld als archiefdeskundigen.

Namens de **minister van Algemene Zaken**: de heer mr. drs. R. Visser als beleidsdeskundige en de heer P.L. Tichem, beheerder van het Centraal Semi-Statistisch Archief van het ministerie, als archiefdeskundige.

Namens de **Algemene Rijksarchivaris**: de heer drs. G. Beks.

Op 21 februari 2001 werd aan het Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap een materiedeskundige voor het BSD Dienstplicht gevraagd. Hiertoe werd de heer dr. L. Heerma van Voss aangewezen. Op 31 mei 2001 werd het RIO en het bijbehorende BSD aan hem opgestuurd met het verzoek het BSD te beoordelen en zijn commentaar uiterlijk op 31 juli 2001 aan de vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris kenbaar te maken. Ondanks herhaalde verzoeken van de vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris en mevrouw drs. G. Van der Plaat van het KNHG heeft de heer Heerma van Voss nooit zijn opmerkingen betreffende het concept BSD kenbaar gemaakt.

Na overleg met het KNHG bij monde van mevrouw drs. Van der Plaat is besloten het driehoeksoverleg toch te houden. Dit overleg over de concept-selectielijst op het beleidsterrein Dienstplicht vond plaats op 24 september 2001. Uiteindelijk reageerde de heer Heerma van Voss, na afronding van het driehoeksoverleg, op 15 oktober 2001. Hij had slechts bezwaren tegen de waardering van handeling 51; zijn opmerkingen zijn in dit verslag verwerkt.

Later bleek uit zijn rapport dat hij ook andere bedenkingen tegen het BSD had. Op 18 oktober 2001, werd in goed overleg met het KNHG besloten vast te houden aan de procedure; dat wil zeggen de reactie werd te laat kenbaar gemaakt. Zijn rapport en voorstellen, zijn uitgezonderd de opmerkingen betreffende handeling 51, niet verwerkt in het BSD en het driehoeksverslag. Wel werd met de heer Heerma van Voss afgesproken dat hij zijn overige bedenkingen tijdens de terinzagelegging het Algemeen Rijksarchief zou doen toekomen, zodat de Raad voor Cultuur deze kan meewegen bij de beoordeling van de selectielijst.

Hieronder volgt een overzicht van de handelingen waarover tijdens het driehoeksoverleg gesproken is, en de eventuele wijzigingen in de waarderingen. Voorafgaande aan het driehoeksoverleg berichten de vertegenwoordigers van de Minister van Defensie dat aanvullend onderzoek naar de Kaderwet dienstplicht werd verricht. Deze handelingen en hun waarderingen zijn ook aan de beleidsdeskundigen voorgelegd. De nieuwe handelingen (genummerd 105 – 124 in dit BSD) zijn tijdens het driehoeksoverleg besproken. Op verzoek van de vertegenwoordigers van de minister van Defensie en de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is een viertal handelingen zoals deze in het RIO *Ieder zijn nummer* staan vermeld vervallen en vervangen door nieuwe handelingen. De **handelingen 55, 62, 82 en 96** zijn komen te vervallen. Daarnaast werd, waar nodig, de nummering van de handelingen in het BSD aangepast aan de nummering in het RIO *Ieder zijn nummer* en het aanvullende RIO.

Handeling 55 (Het in uitzonderingsgevallen beslissen omtrent de geschiktheid van de dienstplichtige, de erkende gewetensbezwaarde of de vrijwilliger, tot het vervullen van de (vervangende) dienstplicht; het geven van aanwijzingen betreffende het geneeskundig onderzoek, waaraan dienstplichtigen bij aanvang van de eerste oefening worden onderworpen; en het houden van toezicht op de werkzaamheden van de keuringscommissies) is vervangen door een drietal nieuwe handelingen. Het gaat hierbij om **handeling 125** (Het in uitzonderingsgevallen beslissen omtrent de geschiktheid van de dienstplichtige, de erkende gewetensbezwaarde of de vrijwilliger, tot het vervullen van de (vervangende) dienstplicht) gewaardeerd V, 80 jaar, **handeling 126** (Het geven van aanwijzingen betreffende het geneeskundig onderzoek, waaraan dienstplichtigen bij aanvang van de eerste oefening worden onderworpen), gewaardeerd V, 2 jaar en **handeling 127** (Het houden van toezicht op de werkzaamheden van de keuringscommissies), gewaardeerd V, 10 jaar. De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris kan zich verenigen met dit voorstel.

Handeling 62 (Het (voorbereiden van het bij KB) bepalen van het moment van aanvang en de duur van de eerste oefening voor individuele dienstplichtigen en groepen van dienstplichtigen,

en het bepalen van de duur van de vervangende dienst voor erkende gewetensbezwaarden) is gesplitst in **handeling 132** (Het (voorbereiden van het bij KB) bepalen van het moment van aanvang en de duur van de eerste oefening voor individuele dienstplichtigen en groepen van dienstplichtigen) en is gewaardeerd V, 2 jaar en **handeling 133** (Het (voorbereiden van het bij KB) bepalen van de duur van de vervangende dienst voor erkende gewetensbezwaarden), gewaardeerd V, 75 jaar.

Handeling 82 (Het beoordelen, bevorderen en terugstellen in rang van dienstplichtigen, en het geven van (nadere) aanwijzingen/-voorschriften inzake persoonsbeoordelingen) is gewijzigd in **handeling 128** (Het beoordelen, bevorderen en terugstellen in rang van dienstplichtigen), waardering V, 5 jaar en in **handeling 129** (Het geven van (nadere) aanwijzingen/-voorschriften inzake persoonsbeoordelingen), waardering V, 2 jaar. De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris is van mening dat het formuleren van twee afzonderlijke handelingen, mede met het oog op de bewerking van de neerslag van de handelingen, zeer wenselijk is.

Handeling 96 (Het doen van openbare en persoonlijke kennisgevingen, het doen van mededeling van het opnemen van ingeschrevenen voor de dienstplicht in de dienstplichtadministratie bij het ministerie van Defensie, en het geven van aanwijzingen en voorschriften omtrent de wijze van registreren en de omtrent de ingeschrevene te verstrekken opgaven en inlichtingen) is vervallen en vervangen door **handeling 130** (Het doen van openbare en persoonlijke kennisgevingen, het doen van mededeling van het opnemen van ingeschrevenen voor de dienstplicht in de dienstplichtadministratie bij het ministerie van Defensie), waardering V, 5 jaar en door **handeling 131** (Het geven van aanwijzingen en voorschriften omtrent de wijze van registreren en de omtrent de ingeschrevene te verstrekken opgaven en inlichtingen), waardering V, 5 jaar. Deze wijziging heeft de instemming van alle vertegenwoordigers aan het driehoeksoverleg.

De heer Heerma van Voss stelde voor om een steekproef van de neerslag van **handeling 51** (Het keuren van dienstplichtigen) te bewaren. In zijn rapport betreffende het BSD Dienstplicht stelde de materiedeskundige het volgende. “Deze bron heeft echter niet alleen een belangrijke rol bij iedere praktische evaluatie van het dienstplichtbeleid, maar ook een belangrijke cultuurhistorische rol. Het is de enige bron waarin enige fysieke kenmerken van een doorsnee van de mannelijke bevolking geregistreerd worden. Deze bron is van groot gewicht in de recente geschiedschrijving. Lengte is daarbij als benadering genomen voor het fysieke welbevinden. Internationaal, maar ook in Nederland, is de lengte van dienstplichtigen de beste bron die daarvoor beschikbaar is. Het is daarbij niet voldoende om een landelijk gemiddelde te bewaren, want het is ook interessant om te vergelijken hoe de ontwikkeling in verschillende sociale lagen en regio’s verschilde. Idealiter zou het ook mogelijk moeten zijn om voor wetenschappelijk onderzoek de keuringsrapporten te vergelijken met andere gegevens. (...) Met dit al zijn de keuringsrapporten een belangrijk middel om allerlei beleid te evalueren, niet alleen beleid op het gebied van defensie, maar het sociale beleid van de Nederlandse overheid in het algemeen. Tegen het bewaren van keuringsrapporten verzet zich niets. Indien het bewaren van alle rapporten een te groot beslag op de ruimte in archieven legt, kan een steekproef bewaard worden. Privacy-argumenten kunnen nauwelijks een rol spelen, waar de rapporten nu al tot 80 jaar na het geboortjaar bewaard worden. Desnoods zou de steekproef ook nog geanonimiseerd kunnen worden, hoewel dat de mogelijkheid teniet doet om de gegevens te vergelijken met die uit andere bronnen, bijvoorbeeld de burgerlijke stand.” De heer Heerma van Voss stelde dan ook voor om “de handelingen 51, 52, 125, 126 te herwaarderen als B2, eventueel alleen voor een ruime steekproef.”

De heer Mettes stelde dat de neerslag van deze handelingen een V moet zijn aangezien het hier gaat om medische gegevens en mede rekening houdende met de privacy van betrokkenen. Verder zijn jaarlijks de keuringsgegevens gecomprimeerd in allerlei verslagen. Zo werd van elke lichting dienstplichtigen zogenaamde *Overzichten van de resultaten der medische keuring* opgesteld door de sectie geneeskundige aangelegenheden van de inspectie militair geneeskundige dienst. Deze jaarverslagen zijn de neerslag van handeling 9 en worden bewaard. Daarnaast zijn er bij het CBS dossiers die deze gegevens bevatten en die volgens het concept BSD CBS bewaard worden. Verder is het zo dat de vernietiging gerechtvaardigd is op grond van artikel 21 Wet Bescherming Persoonsgegevens en het gestelde in de Wet Geneeskundige Behandelingsovereenkomst is. Uitkomst van de discussie is dat de heer Heerma van Vos aan het KNHG zijn bezwaren omtrent de waardering van de neerslag van handeling 51 kenbaar zal maken.